

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raadsfractie PvdA ter attentie
van mevrouw J. Geerdink
en de heer A. de Vries

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief
26 maart 2019

Uw kenmerk

Ons kenmerk
UIT - 1987094

Datum
23 april 2019

Bijlage(n)

Doorkiesnummer
0546-54 11 11

Behandeld door
S. Beltman

Zaaknummer
DCS - 1964133

Onderwerp

Arbeidsparticipatie/activering en Soweco

Geachte mevrouw Geerdink en heer de Vries,

Op 26 maart 2019 stelt u ons een aantal vragen over de overeenkomsten met Soweco aangaande arbeidsactivering. In deze brief beantwoorden wij uw vragen, volgend op de uit uw brief overgenomen passage, waarmee u uw vragen inleidt.

Op 5 maart jl. heeft u de schriftelijke vragen die wij op 22 november 2018 stelden beantwoord, waarvoor dank. In uw antwoord schrijft u: "Omdat de raamovereenkomsten met Soweco op verschillende manieren geïnterpreteerd kunnen worden en omdat toegewerkt wordt naar nieuw beleid met andere accenten, overwegen wij de wenselijkheid van voortzetting van deze overeenkomsten." In dit verband is ons uiteraard bekend dat u de inzet van participatie-instrumenten heroverweegt, wat zijn beslag krijgt in het door u aangekondigde nieuwe Uitvoeringsprogramma Participatiewet 2019-2022 dat in het tweede kwartaal aan de raad wordt aangeboden.

De overeenkomsten arbeidsactivering met Soweco zoals wij het begrijpen

De raamovereenkomst arbeidsactivering tussen Soweco en Almelo, met een looptijd van 5 jaar, loopt tot juli 2020. Gedurende deze looptijd is er een aanvullende Pilot bemiddeling kandidaten arbeidsactivering 2 gesloten als verbijzondering van de raamovereenkomst. Het betreft de bemiddeling naar een reguliere baan waarbij Soweco voor elke succesvolle bemiddeling een plaatsingsfee ontvangt (ca € 1.250). Die overeenkomst, in 2017 voor 1 jaar aangegaan, is vorig jaar verlengd met 1 jaar tot 1 maart 2019.

Naar verluid is het aantal mensen in de Pilot dat - vanuit een veronderstelde kansarme positie - uitstroomde naar een reguliere baan, indrukwekkend. Volgens de folder "Soweco in het kort" alleen in 2017 al 71 mensen. Hoeveel daarvan al langer dan 6 maanden uitkeringsonafhankelijk is, is ons onbekend, maar een rekensom leert ons dat de plaatsingsfee niet opweegt tegen de besparing op de uitkeringslasten, die al snel enkele tonnen bedraagt.

De PvdA fractie beschouwt dat als succesvol aan beide kanten: uiteraard en in eerste instantie voor de mensen die het betreft en weer een reguliere baan hebben, maar ook substantieel voor de portemonnee van de stad.

De PvdA fractie is, vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma, benieuwd naar de voortzetting van deze pilot vanaf 1 maart jl, die ons logisch voorkomt.

Wij hebben dan ook de volgende vragen:

1. Kunt u aangeven hoeveel mensen uit Almelo gedurende de Pilot zijn uitgestroomd naar regulier werk? Hoeveel daarvan zijn langer dan 6 maanden uitkeringsonafhankelijk? Welke besparing heeft dit opgeleverd op de gemeentelijke (uitkerings)lasten?

Over de eerste periode van de Pilot van 1 maart 2017 tot 1 maart 2018 zijn: 29 personen uitgestroomd waarvan 6 met een parttime dienstverband.

Hiervoor is in de vorm van een plaatsingsfee € 29.671,87 aan Soweco uitbetaald.

Voor de tweede periode van de Pilot van 1 maart 2018 tot 1 maart 2019 zijn: 28 personen uitgestroomd waarvan 10 met een op parttime dienstverband. Daarnaast zijn 9 mensen uitgestroomd, die nu nog geen 6 maanden aan het werk zijn.

Naar verwachting betekent dit ongeveer € 24.500,00 aan plaatsingsfee voor Soweco.

Tegenover deze kosten staan besparingen op uitkeringslasten. De gemiddelde kosten van een uitkering zijn ongeveer € 14.400 op jaarbasis. De vraag daarbij is steeds: welke besparing er over welke periode aan de inspanningen van Soweco kan worden toegekend en welke aan andere factoren zoals: de eigen inzet en motivatie van de uitkeringsgerechtigde, de verbeterde arbeidsmarkt en/of de inspanningen van de partijen waarmee Soweco zaken doet om tot deze resultaten te komen.

2. Op 5 maart jl. deelde u ons mede dat u de overeenkomsten met Soweco heroverweegt, waaruit wij menen af te mogen leiden dat de status quo ongewijzigd is. Klopt onze zienswijze dat u de Pilot bemiddeling kandidaten arbeidsactivering daarmee heeft geprolongerd na 1 maart jongstleden? Zo ja, tot welke datum?

De pilot liep aanvankelijk van 1 maart 2017 tot 1 maart 2018. Vervolgens is hij verlengd tot 1 maart 2019. Daarna heeft er geen verlenging plaatsgevonden.

3. Indien u de voornoemde Pilot heeft beëindigd:

- a. kunt u dan aangeven wat uw redenen zijn om de pilot niet te continueren, juist vanwege het succes?*
- b. welke consequenties heeft dat voor de betrokken medewerkers en de exploitatie van Soweco?*
- c. Had u dit besluit niet moeten delen met de raad?*

Wij hebben de pilot niet beëindigd. De verlengde pilot liep van rechtswege af. De overweging om niet te verlengen heeft te maken met het feit dat er sprake was van een overeenkomst die interpretatieverschillen veroorzaakte over het al dan niet uitbetalen van participatiepremies. Daarnaast ontwikkelen wij een andere aanpak, waarin wij niet bij voorbaat gebonden willen zijn aan één specifieke organisatie met beperkte doelgroepen. Gezien het feit dat ging om een pilot van slechts één gemeente, waarvan verwacht kon worden dat hij niet werd voortgezet, vermoeden wij dat het effect op een grote organisatie als Soweco beperkt blijft. Naar ons inzien behoeven wij het nalaten van een actie gericht op het actief voortzetten van oud beleid niet expliciet met de raad te delen. Het betreft hier immers de uitvoering van beleid.

4. De raamovereenkomst arbeidsactivering met een looptijd van 5 jaar loopt tot juli 2020. Bent u voornemens deze voort te zetten? Graag een toelichting op het antwoord.

Na vaststelling van het Uitvoeringskader Participatiewet zullen wij het al dan niet voortzetten van de raamovereenkomst heroverwegen. Dit in het licht van de juridische houdbaarheid van de overeenkomst en accentverschillen van het nieuwe beleid ten opzichte van het bestaande beleid.

Ten aanzien van de contracten arbeidsactivering (i.c. onze eerdere vragen en uw antwoorden):

5. Wat is er niet duidelijk aan de overeenkomst(en) die gesloten zijn met Soweco (u schrijft over interpretatieverschillen)? Wie is daar verantwoordelijk voor? Welke nadelige effecten heeft dat ad) en voor wie?

De intentie van de gemeente Almelo, bij het afsluiten van het contract, was om via Soweco uitkeringsgerechtigden sociaal te activeren. De term arbeidsactivering, welke in het contract werd gebruikt, is geen re-integratie instrument in de wet. Bij de uitvoering van het raamcontract kon het daardoor gebeuren dat een deel van de uitgevoerde werkzaamheden onbedoeld ook nader kon worden aangemerkt als participatieplaats (zoals bedoeld in wet en verordening). Achteraf gezien lijkt de gemeente Almelo voor dit interpretatieverschil, bij het monitoren van de uitvoering van het contract, daarvoor het meest verantwoordelijk te zijn. Een nadelig effect is dat er extra middelen, voor het uitbetalen van premies voor de participatieplaatsen, moeten worden vrijgemaakt.

6. Soweco is niet verantwoordelijk voor de inkomenspolitiek, de gemeente wel. Het ten onrechte tot nu toe niet verstrekken van de participatiepremie ligt op het bordje van de gemeente. Deelt u die opvatting?

Inkomenspolitiek is een zaak van de rijksoverheid en niet van de gemeente. Het opstellen van regels voor participatiepremies moet plaatsvinden binnen de kaders van de rijksoverheid. Bij de uitvoering van de Participatiewet zal een gemeente zich aan deze regels en de wettelijke kaders moeten houden. Dit is de reden waarom wij, naar aanleiding van uw eerdere vragen, tot het inzicht zijn gekomen dat een deel van de mensen die aan arbeidsactivering hebben gedaan in aanmerking komen voor een participatiepremie.

7. Op welke wijze en met welke frequentie wordt u op de hoogte gehouden door Soweco van het bestand deelnemers arbeidsactivering? Bevatten die periodieke rapportages gegevens over de status van de deelnemers in de arbeidsactivering? Heeft Soweco u daarbij gewezen/geadviseerd dat op deelnemers de participatiepremie volgens de wet rust?

Ieder kwartaal wordt er gesproken met Soweco over de stand van zaken. Verder levert Soweco elk jaar van elke deelnemer een rapportage aan waarin staat hoe het met hem of haar gaat. Participatiepremies kwamen daarbij niet aan de orde.

8. Heeft u al zicht op hoeveel mensen de participatiepremie krijgen? We gaan er daarbij vanuit dat – aangezien de gemeente iets te verwijten valt – de gemeente actief zorgt dat zij die premie alsnog ontvangen, zonder bureaucratisch gedoe? Bent u dat met ons eens?

Wij proberen het mensen die recht hebben op een premie het zo gemakkelijk mogelijk te maken. Op basis van onze informatie zijn er 71 mensen die aan alle eisen voldoen om voor een premie in aanmerking te komen. Deze mensen zullen we actief een premie toekennen via een beschikking. We gaan echter alle deelnemers aan de activiteiten van Soweco een brief sturen. In de brief leggen we uit aan welke voorwaarden moet worden voldaan om voor een premie in aanmerking te komen. Deze brief kan men aan ons terugsturen, nadat er op is aangegeven waarom men denkt voor een premie in aanmerking te komen. Op deze manier borgen we dat niemand buiten de boot valt.

9. In de beantwoording van vraag 5 van onze schriftelijke vragen laat u weten dat iedereen die voldoet aan de vereisten voor een participatieplaats mogelijk recht heeft op een premie. In de beoordeling neemt u mee de minimumvereisten van 18 contracturen en 6 maanden contractperiode, alsook de beoordeling of er voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces. Op basis van welk instrument uit de participatiewet zijn de overige mensen (18- uren arbeidsactivering) via Soweco ingezet? En welke consequenties heeft dit voor verdere (verplichte) trajecten naar werk?

De raamovereenkomst met Soweco is aangegaan om uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, sociaal te activeren. Het feit dat de daadwerkelijke vormgeving van die sociale activering in een aantal gevallen kenmerken vertoont van een participatieplaats met de daarbij behorende participatiepremie, betekent naar ons inzien niet dat wij de activiteiten van uitkeringsgerechtigden waarvoor dat niet het geval is, ook nader zouden moeten labelen. Een uitkeringsgerechtigde zal altijd gebruik moeten maken van door de gemeente aangeboden voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling.

Arbeidsactivering is geen specifiek instrument in het kader van de Participatiewet. Dat is de reden waarom we het contract arbeidsactivering niet verlengen c.q. heroverwegen. Door middel van nieuw beleid gaan we het instrumentarium van de Participatiewet maximaal inzetten om mensen met een uitkering aan een baan te helpen. Zie ook ons antwoord bij vraag 5.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,